N°. 67 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 20 Maart.

Frankrijk.

Parijs, den 16den Maart.

De kamer van afgevaardigden heeft heden de beraadslaging voortgezet over de artikelen van een ontwerp, door een lid der kamer, den heer *Roger*, voorgesteld, betreffende de personele vrijheid. In den aanvang der zitting ontstond er eene discussie op eene klagt van den heer *Piscatory*, over afwijking van het reglement der kamer, voornamelijk ter zake dat een ontwerp, zijnde dat van de aanvraag voor de oprigting van een regiment mariniers, na eerst aan de orde te zijn gesteld, daarvan weder was genomen, waaromtrent men tot geen resultaat kon komen, uithoofde van de afwezendheid van den president *Dupin*, wordende de kamer door den heer *Passy* gepresideerd.

— De discussie over de geheime fondsen en de uitslag der stemming geven steeds stof om over de houding en de gesteldheid van het ministerie te spreken. Het ministerie had, zegt men, zoowel van het krediet der geheime fondsen als van de reductie der renten eene kabinetszaak gemaakt, dat is, dat hetzelve het voor deed komen, als zoude het aftreden, wanneer de meerderheid in de kamer in beide deze zaken tegen deszelfs gevoelen besliste. Sedert echter het bestuur bij de jongste discussie zich van alle zijden heeft aangevallen gezien, vooral nu de doctrinaire partij openlijk met het ministerie gebroken heeft, wil men, dat de heer *Molé* van zijn voornemen ten deze teruggekomen is, bevreesd dat de partijen, die nu, in weerwil hunner geschillen, voor het ministerie gestemd hadden, welligt, bij eene volgende stemming, zich aan de oppositie konden aansluiten, en zoodoende het ministerie doen vallen, wanneer dit van de eene of andere stemuitbrenging deszelfs aanblijven aan de zaken had afhankelijk gemaakt. Het *Journal des Débats*, 't welk sedert de jongste discussie met de doctrinaire partij schijnt gebroken te hebben, en nu algeheel het ministerie toegedaan is, schijnt in last te hebben gekregen, om de veranderde denkwijs der ministers kenbaar te maken. Hetzelve behelst althans heden een betoog, waarin het zegt, dat men ten onregte van het remboursement der rente eene kabinetszaak had gemaakt. Men had de verklaringen van den heer *Molé* in den boezem der commissie verkeerdelijk uitgelegd; immers het ministerie had toenmaals, gelijk vroeger, verklaard, dat de conversie wettig en nuttig, maar het oogenblik daarvoor ongeschikt was; dit was nu geene reden om van de zaak eene parlementaire crisis te maken. De conversie had zijne voor- en tegenstanders onder alle partijen; het was eene kwestie van staatshuishoudkunde en finantien; de aanneming of verwerping hield geen goed- of afkeuring van de algemeen gevolgde staatkunde in; het was zelfs nuttig, dat men wist dat de conversie geen ministerie kon doen vallen; zulks was het beste middel om de zaak belangloos te onderzoeken, enz. Het kabinet, dus besluit thans het *Journal*, acht de conversie voor het tegenwoordige onuitvoerbaar, en om eene zoo gevaarlijke onderneming uit te stellen behoeft het de kamers niet met eene crisis te bedreigen, die zij zoozeer ducht."

— Op den 26sten dezer moet de zaak van den heer *E. de Girardin* wegens het *Musée des Familles* voor de regtbank van koophandel dienen.

— Uit Geneve schrijft men van den 7den, dat de zoon van den maarschalk *Bourmont* aldaar gepasseerd was, zich naar Frankrijk begevende. Daar men sedert niet meer van hem gehoord heeft, wil men, dat hij het hoofdkwartier van don *Carlos* heeft zoeken te bereiken.

— De legitimistische bladen toonen blijkbaar hunnen spijt, wegens de onderscheiden huwelijksverbintenissen van 's konings kinderen, zijnde vroeger door hen verspreid, dat geen der vorstelijke familien van Europa in verwantschap met het Orleansche huis zou willen komen. Aan den anderen kant verspreidt een der legitimistische bladen uit de departementen, dat de hertogin *van Orleans* tot het roomsch katholijke geloof zou overgaan.

— In den aanstaanden zomer zal het kasteel van *Hendrik IV* te Pau in orde gebragt worden. Van wege de civiele lijst is voorloopig daartoe eene som van 50,000 fr. gegeven.

— Eene nadere telegraphische depeche bevestigt de gisteren vermelde nederlaag van *Tallada* te Castril. Zij luidt als volgt:

Baijonne, 14 Maart.

» Den 26sten heeft de brigadier *Tardinos* de bende van *Tallada* te Castril overvallen, haar geheel verslagen en al het materieel genomen. *Tallada* zelf is den 7den Maart door de nationale garde van Barran gevangen genomen.

» *Basilio* aan zijne eigene krachten overgelaten, tracht Estremadura te bereiken."

De Madridsche dagbladen van den 7den Maart, houden insgelijks het berigt van dit voordeel. In den senaat was den 6den de zaak van den infant don *Sebastiaan* behandeld; de commissie van onderzoek had omtrent 's prinsen aanzoek om tot lid in den senaat opgenomen te worden, de orde van den dag voorgeslagen, waarmede zich de meerderheid, schoon slechts met 44 stemmen, 42 tegen 39, vereenigd had. De indruk dien dit besluit onder het publiek had gemaakt, was niet gunstig geweest.

— Van de grenzen wordt van den 10den geschreven, dat eene karlistische expeditie, in onderscheidene kleine afdeelingen verdeeld, gedurende de vorige week uit Navarre naar Opper-Arragon was getrokken.

— De binnenlandsche rente was heden iets rijzende, in weerwil men zich ter beurze nog onderhield over de moeijelijke gesteldheid waarin het ministerie zich bevindt. De notering was heden (16 *Maart*) 5 pCt. 108; 3 dito 80,20; Nap. r. 99,60; Sp. Ardoin 21¼; Portugal 21; Rom. L. 102

Van den 17den.

Het voorstel van den heer *Roger* betrekkelijk de personele vrijheid, heeft weinig bijval in de kamer van afgevaardigden gevonden; zelfs scheen een amendement, 't welk eene beperking van het beginsel van het voorstel bevatte, op het punt van door de kamer aangenomen te worden. Zulks heeft den heer *Roger* aan het eind der zitting van gisteren doen besluiten om zijn voorstel weder in te trekken. — In de zitting van heden heeft de kamer zich met de behandeling van petitien bezig gehouden.

Aan het slot der zitting van gisteren beklom de heer *Dupin*, die vroeger het hof van cassatie had gepresideerd, de tribune en verdedigde zich met zijne gewone scherpheid wegens de in den aanvang der zitting tegen hem gerigte aanvallen.

Bij de vernieuwing der bureaux der kamer zijn onder anderen tot presidenten benoemd: de heeren *Guizot* van het 1ste bureau, *Sauzet* van het 4de, *Persil* van het 5de, *Thiers* van het 6de.

— Men heeft opgemerkt, dat sedert de julij-revolutie de oppositie bij de stemming over de geheime fondsen nog niet zoo groot is geweest als dit jaar. In 1831 verklaarden zich 51 leden van de 263 tegen die fondsen, in 1832, 85 van de 269, in 1833, 114 van de 319, in 1835, 129 van de 388; in het vorig jaar 112 van de 362, en dit jaar 184 van de 417 leden.

— De Hertog *Alexander* van Wurtemberg wordt met zijne echtgenoote, de Prinses *Maria*, morgen op de Tuilerien verwacht.

— Op het bureau van de binnenlandsche zaken was heden het gerucht verbreid, dat de heer *Montalivet* zijne demissie aangeboden, maar de Koning dezelve had geweigerd aan te nemen.

— De prefect van het departement Eure et Loire heeft een adres van de regtbank van koophandel te Chartres, betrekkelijk den spoorweg van Parijs naar Tours over Chartres, den Koning ter hand gesteld, en de belangen van het departement te Parijs met ijver bepleit. Van wege het ministerie heeft hij daarop verkregen, dat de gemeenten van het gezegd departement nogmaals zouden gehoord worden over het rigt van den weg en de kosten der onderneming. Eene commissie uit de plaatsen door welke de weg zou loopen, moet zich te Chartres vereenigen, om een geheel van die

onderscheidene rapporten op te maken, ten einde het gouvernement en de kamers naar eisch in te lichten.

— Heden is de heer *E. de Girardin* bij de correctionele regtbank van de tegen hem door den heer *Dutacq* ingebragte aanklagt vrijgesproken. Laatstgemelde, zijnde de verantwoordelijke uitgever van het dagblad *la Siècle*, had aan de aandeelhouders een openbaar verslag wegens den staat van het dagblad gedaan, hetwelk de heer *Girardin*, in zijn blad, *la Presse*, ten scherpste gelaakt had. De regtbank sprak den heer *Girardin* vrij, op grond dat de heer *Dutacq* door zijn openbaar verslag hetzelve aan de critiek van het publiek had prijs gegeven.

— Uit Baijonne schrijft men van den 14den, dat don *Carlos*, op aanraden van den heer *Erro* en den bisschop van Leon, tot een meer toegevend stelsel zou overgaan, en dat wel voornamelijk om den afkeer van de Navarrezen en Baskiers tegen nieuwe expeditien te overwinnen. Van denzelfden kant wordt dan ook weder van eenen nieuwen grooten togt gesproken, die eerlang zou ondernomen worden, en waaraan 15 bataillons zouden deel nemen. — Den 10den waren 5000 gemaakte pantalons uit Baijonne naar Estella verzonden.

Een der legitimistische bladen vermeldt heden, dat een deel van het eerste regiment der constitutionele troepen, 't welk te Guadalajara was gekantonneerd, na dezelfs officieren te hebben vermoord, de plaats had verlaten om tot de karlisten over te gaan. — Volgens hetzelfde blad bevond *Basilio* zich te Guardia, in de rigting van Ocana voorwaarts trekkende.

— Bij een besluit van het gouvernement te Madrid is aan de stad Saragossa het regt verleend om bij hare overige titels die van „altijd heldhaftig" te voegen; het wapenschild der stad zal met een lauwertak mogen omgeven zijn.

— Heden was de rente eenigzins flaauwer en scheen tot daling over te hellen. Men zocht geruchten van ministeriele verandering te verspreiden, maar zij vonden weinig ingang. De drift naar industriele aandeelen is in den laatsten tijd weder toegenomen; dagelijks ziet men nieuwe geldwaarden van deze soort aan de beurs. De notering was heden (17 *maart*) 5 pCt. 107,80; 3 pCt. 80; Nap. 99,45; Sp. Ardoin 21¾; Port. 20⅝; Rom. L. 101.

Duitschland.

FRANKFORT, den 16den Maart.

De pruissische Staats-courant deelt het berigt mede, dat het Z. M. den koning behaagd heeft, den kamerheer en legatieraad, graaf *von Seckendorff*, tot hoogstdeszelfs gezant bij de koninklijk belgische regering te benoemen, ter vervanging van den van daar teruggeroepen kamerheer en legatieraad, graaf *von Galen*. — De heer *von Sydow*, die ad interim de waardigheid van gezant te Brussel waargenomen heeft, en aldaar zijne jeugdige echtgenoot aan het roodvonk verloren heeft, is dezer dagen alhier teruggekeerd.

— In bijzondere berigten uit Berlijn komt het volgende voor: Het is nu zeker, dat de keizer en de keizerin van Rusland tegen het begin van het voorjaar alhier komen. Dezelve zullen hier eenige weken vertoeven, bij welke gelegenheid ook nog andere vorsten en vorstinnen in deze residentie verwacht worden. De keizer zal zich vervolgens naar de baden van Töplitz, de keizerin naar die van Ems begeven; de Grootvorst-troonopvolger zal, daarentegen eene reis door Duitschland en naar Italie doen. Ofschoon door sommigen vrij stellig het huwelijk van dien grootvorst met de tweede dochter van den groothertog *van Mecklenburg-Strelitz* tegengesproken is, zoo meenen wel onderrigten met zekerheid te weten, dat hetzelve inderdaad plaats zal hebben, en zelfs nog dit jaar zal gesloten worden.

— Onze koning zal, even als in vorige jaren, ook weder dit jaar de baden van Töplitz gaan gebruiken, werwaarts onze minister van buitenlandsche zaken, *von Werther*, en de russische gezant aan ons hof, graaf *de Ribeaupierre*, zich mede zullen begeven. Ook de kroonprins en prins *Wilhelm* zijn voornemens, die badplaats met hunne tegenwoordigheid te vereeren, en, naar men wil, zouden de koning van Hanover, de groothertog *van Mecklenburg* en de hertog *van Nassau* insgelijks naar Töplitz verreizen, ten einde de gelegenheid te hebben, Z. M. den keizer van Rusland te zien.

— Aan de Hanoversche stenden is dezer dagen eene mededeeling gedaan nopens de vorderingen die tot hiertoe gemaakt waren in de aflossing der staatschulden en de vermindering der renten; waarbij tevens door den koning aan de stenden is voorgesteld, om, ten einde krachtdadiger met dien noodzakelijken maatregel te kunnen voorgaan: 1°. de kapitalen van minderjarigen en gestichten van openbaar nut en liefdadigheid, die tot hiertoe van de aflossing uitgezonderd waren, voortaan daaraan te onderwerpen; 2°. de bij de domein-kas aanwezige of inkomende gelden tegen 3½ pCt. renten aan de staatskas, tot het aflossen van hooger renten dragende schulden, voor te schieten, en 3°. tegen dezelfde rente de verder tot dat einde noodige kapitalen te negocieren. Nog is daarbij een ontwerp van wet ingediend nopens de deelneming van door de stenden te benoemen commissarissen, aan het beheer der staatsschulden.

— De vergadering van de Hessen-Kasselsche stenden is dezer dagen vrij onverwacht gesloten. De aanleiding daartoe was de bekende *Rotenburger* nalatenschap, waaromtrent de vergadering, met eene groote meerderheid, besloot, dat de inkomsten derzelve op het budget bij de inkomsten in ontvang behoorden gebragt te worden. Zoodra dit besluit genomen was, heeft de prins-mederegent de vergadering ontbonden; en binnen zes maanden zal eene nieuwe kamer worden te zamen geroepen.

— Bij rescript van den 11 dezer, heeft de koning van Beijeren den staatsraad in buitengewonen dienst en commissaris-generaal, vorst *von Oettingen Wallerstein*, vroeger minister van binnenlandsche zaken, uit de staatsdienst ontslagen, met behoud zijner titels.

— De heer *von [illegible]*, gewezen voorzitter van den raad van ministers in Griekenland, zal, bij zijne terugkomst in Beijeren, waar hij tegen Mei verwacht wordt, wederom zijne vorige betrekking van president van Neder-Beijeren aanvaarden.

— Volgens een onzer bladen moeten de poolsche vlugtelingen, welke geborene russische onderdanen zijn, en die sedert de poolsche revolutie door den drang der omstandigheden of uit andere oorzaken in Oostenrijksche dienst, zoowel in burgerlijke als militaire betrekking, getreden zijn, de Oostenrijksche Staten verlaten en zullen op keizerlijke kosten over Triest naar Amerika worden vervoerd. Het getal personen die dit lot treffen is echter niet groot. Ook de nog aanwezende overige poolsche officieren, die zich tot heden nog in Oostenrijk ophielden, zijn onder denzelfden maatregel begrepen.

— Naar berigten uit Konstantinopel, van den 14 Februarij, werd aldaar ijverig aan het uitrusten der vloot gearbeid, en wel onder de leiding van *Achmed*-pacha, die dus, niettegenstaande zijnen mislukten togt van het verledene jaar, weder in gunst schijnt te staan, en aan wien men denkt, dat ook op nieuw het opperbevel zal opgedragen worden, indien dezelve in zee loopt. De fransche gezant schijnt van dit laatste overtuigd te zijn, en zou uit dien hoofde aan den admiraal *Gallois*, die nog altijd met zijn eskader zich te Smyrna bevindt, bevolen hebben, zich niet te verwijderen. Van den anderen kant, versterkt de onderkoning van Egypte bij voortduring zijne marine, van welke weldra 12 linieschepen in staat zullen zijn, dienst te doen. Ook worden door hem krachtige maatregelen genomen, om zijn leger op eenen ontzagwekkenden voet te brengen.

Volgens de berigten uit Alexandrie blijkt het met der daad dat *Mehemed*-Ali zijne toerustingen met denzelfden ijver blijft voortzetten. Zoowel het leger als de vloot werd op eene ongeloofelijke wijs versterkt. Een nieuw linieschip was wederom van stapel geloopen, en dag en nacht werden er aan de voltooijing van twee andere gearbeid. Wanneer deze drie schepen gereed waren, zou de Egyptische vloot niet minder dan twaalf linieschepen tellen, doch *Mehemed*-ali zou daarmede niet te vreden zijn; hij zou nog meer schepen op stapel willen doen zetten, en eenige geheel uitgeruste fregatten in Europa willen aankoopen. Niemand wist nog met zekerheid het doel van deze geweldige uitrustingen, die zoozeer bij den tegenwoordigen financiëlen toestand van Egypte afstaken. Er liepen wel is waar geruchten, dat de pacha het oog op de provincie Bagdad zoude hebben, maar niemand wist waarop die geruchten berustteden. De Europesche konsuls, in het bijzonder de fransche, hadden ten middels van het gouvernement bepaalde verklaringen over het doel dezer wapeningen gevorderd, en te verstaan gegeven dat de Europesche mogendheden geen onverschillige toeschouwers zouden blijven, wanneer de vrede in het Oosten moedwillig verbroken werd; het karakter van *Mehemed* wist men echter, dat van een aard is, dat het zich door zulke bedreigingen van de voortzetting van [illegible] plannen niet zal laten terughouden; [illegible] zelf de [illegible] van alle ondernemingen [illegible] vergadering van al de [illegible] in Cairo te doen bijeen komen; volgens sommigen zou hij aan deze vergadering het doel zijner groote toerustingen openbaren, wanneer daarvan zeker wel het een of ander in het publiek zou uitlekken. — Uit Syrien ontving men te Alexandrie gedurig berigten van enkele opstanden, welke *Ibrahim*-pacha slechts met moeite kon beteugelen, zoodat hij gestadig om ondersteuning van troepen bij zijnen vader aanhield. Volgens sommige lieden zou dit echter slechts een dekmantel zijn voor de verdere plannen der beide pacha's.

De Zweedsche flotille die onlangs de reede van Smijrna verliet is sedert in de haven van Alexandrie aangekomen.

— Een tartaar heeft te Konstantinopel berigten aangebragt uit Perzië tot den 7. Januarij. De Schah bevond zich, aan het hoofd van zijn leger, onder de muren van Herat, en had reeds eenige voorwerken vermeesterd. Intusschen boden de inwoners eenen dapperen tegenstand, en hadden, op de vordering tot overgave, verklaard, zich eerder onder de puinhoopen te zullen laten begraven, dan de stad over te leveren.

Nederlanden.

Breda, den 19den Maart.

Bij Koninklijk besluit van den 2den dezer, is de onlangs te Rotterdam opgerigte naamlooze maatschappij, onder de benaming van *Maatschappij voor Zee- en Brandassurantie*, bekrachtigd, en de deswege tusschen de deelgenooten aangegane akte van overeenkomst goedgekeurd.

Het bestuur der Maatschappij is opgedragen aan de heeren *Valkert, van der Willigen, Casper Vlierboom, J. R. Veder, D. Dunlop* en *H. A. van Charante*, als commissarissen, en aan den heer *Samuel van der Crab*, als directeur.

— Bij de beantwoording, van regeringswege, van de aanmerkingen, in de afdeelingen der tweede kamer van de Staten-Generaal gemaakt, omtrent de voordragt tot voorziening in de buitengewone uitgaven voor de departementen van marine en van oorlog, over 1838, wordt op den voorgrond gesteld het onzekere van den uitslag der pogingen, om den buitengewonen stand van zaken, waarin het land verkeert, te doen ophouden, en voorts gezegd, dat van het werkelijk aanwenden dier pogingen, door de gegevene staatkundige opening, aan de vergadering heeft kunnen blijken. Men vermeent het alsoo er voor te mogen houden, dat, door die mededeeling, volledig is geantwoord op den wensch tot het eindigen van de bestaande spanning, welke in de afdeelingen over het algemeen is aan den dag gelegd.

Wijders wordt gezegd, dat, zoo lang de bedoelde pogingen niet aanvankelijk met den gehoopten uitslag zijn bekroond, de hooge belangen van het Vaderland verbieden, om onze verdedigingsmiddelen te verminderen; dat men aan die zijde, tegen welke wij ons moeten waarborgen, in plaats van vermindering van hulpmiddelen tot aanval en verdediging, integendeel vermeerdering in het toestaan van geldelijke middelen tot die oogmerken bespeurt; dat dan ook de voorzigtigheid verbiedt, om onzen tegenwoordigen staat van defensie te verzwakken, dat in de gegevene omstandigheden eene vermindering van ƒ 1,200,000, bij vergelijking met het vorige jaar, als aanzienlijk mogt worden aangemerkt; dat de middelen tot bestrijding van de noodige buitengewone middelen, tot beschikbaar zullen worden gesteld buiten bezwaar der ingezetenen, even als zulks in 1837 is bepaald en uitgevoerd, zonder dat de dienst in eenig opzigt heeft geleden; dat, in het voorhanden geval, de uitgaven moeten dienen tot voortdurende zekerheid van ons bestaan; dat nadere inlichtingen omtrent de genoegzaamheid der hulpbronnen, waaruit de middelen zullen kunnen geput worden, ook uit oog niet wel met die belangen schijnen te kunnen worden overeengebragt, en hoewel de onderstelling, dat die hulpbron hoofdzakelijk gevonden wordt in de geldmiddelen van de Overzeesche Bezittingen, naauwkeurig moge zijn, zoo blijft men het er voor houden, dat het openbaar maken van volledige aanwijzingen, in de nog plaats hebbende omstandigheden, ten uiterste bedenkelijk zou zijn.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. de Keizer van Rusland, aan den heer mr. *H. Cock*, hoogleeraar in de regten aan de hoogeschool te Leiden, eenen ring, met eenen kostbaren brillant versierd, ten geschenke gegeven, als een bewijs van Hoogstdeszelfs welgevallen over het aan Z. K. M. door genoemden hoogleeraar aangeboden *Handboek van Natuur- en Stelkundig Volkenregt*, ten dienste van HH. KK. HH. [illegible] der Nederlanden, door hem vervaardigd.

— In de ll. Donderdag te Rotterdam door de Nederlandsche handelmaatschappij gehouden veiling van 132,362 balen *Java-Koffij*, is alles, wat de middelbare en mindere soorten betreft, meestal boven de taxatie verkocht. De minste prijzen 26½ à 27, de hoogste 40 centen.

De belgische vertegenwoordigers hadden vrijdag te beraadslagen over eene wet betrekkelijk de linnen-garens, maar op de aanmerking van sommige leden dat de noodige stukken ter inlichting ontbraken, werd de discussie tot maandag uitgesteld.

De senaat heeft ll. Vrijdag en Zaturdag de bij dezelve ingekomene ontwerpen afgedaan en zijne zittingen daarop onbepaald geadjourneerd.

— Volgens sommige belgische bladen zouden de ministers *de Theux*, *d'Huart* en *Ernst*, uit vrees voor de gevolgen van de tegen hen door den heer *de Foere* gerigte aanklagt in de kamer van vertegenwoordigers, in overweging genomen hebben, of zij niet gezamenlijk hunne demissie moesten aanbieden; de heer *Nothomb* had hen echter van besluit doen veranderen en overgehaald om de beslissing aan vorst *Leopold* over te laten. Zoowel door den aanval van den heer *de Foere* in de kamer van vertegenwoordigers, als van den heer *Cassiers* in den senaat, hebben de bewindslieden in Belgie een geduchten schok gekregen. Het ministerie van den heer *de Theux*, werd steeds gehouden als zijn' voornaamsten steun bij de partij te vinden die de belangen der geestelijkheid is toegedaan; wanneer men nu in beide kamers het bestuur aangevallen ziet door twee redenaars tot die partij behoorende, gevoelt men, dat de bewindslieden niet lang meer aan het hoofd van de zaken zullen kunnen blijven. Bovendien zal de oppositie zoo binnen als buiten de kamer zich thans niet weinig gesterkt gevoelen.

— Vorst *Leopold* bevindt zich thans op zijn aangekocht buitenverblijf in de Ardennes.

— De bisschop van Luik, *van Bommel*, die, in zijn mandement wegens de vasten, breedvoerig het regt en gezag van den Pauselijken Stoel, bijzonder in de hangende geschillen over de gemengde huwelijken, heeft verdedigd, zou op gisteren, in de hoofdkerk te Luik, eene opzettelijke leerrede houden over de oppermagt van den Paus.

— Ter Antwerpsche beurs waren Zaturdag ll. genoteerd. Belg. 101¼; O. Met. 106⅝; Sp. Ardoin 19⅝, 9/32, ½; Diff. 5¾; Nap. r. 93; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 100; Braz. 76¾. — Wissel op Amst. en Rott. pari. — Gisteren werden te Antwerpen de Ardoins verhandeld tegen 19 11/16, ¾.

De londensche berigten tot den 16den dezer houden onder anderen het berigt van de aankomst te Douver van den oostenrijkschen gezant te Londen prins *Esterhazy*. — In het huis der gemeenten was een voorstel om de uitwerking van de graanwetten te onderzoeken met eene groote meerderheid verworpen. — De nieuwe munt met de beeltenis der koningin, begon reeds in omloop te komen; deze draagt op de eene zijde het borstbeeld der koningin, zonder eenig zinnebeeld der souvereiniteit; op de andere zijde prijkt het schild met de wapens der drie rijken. — Op de Theems heeft een nieuw ongeluk plaats gehad; van de stoomboot *Victoria*, in de vaart op Hull, zijnde een nieuw gebouwd schip met twee machines van 370 paardenkracht, is een der ketels gesprongen, waardoor een vijftal personen deerlijk verbrand werd en een zesde terstond het leven verloor. Het was de eerste maal dat de boot de reis deed. De passagiers werden behouden aan land gezet. — Ter Londensche beurs van den 16den waren genoteerd: 3 pCt. geconsolideerd 93⅝, ¼; Ned. 2½ pCt. 52⅞, ¾, ⅞; dito 5 pCt. 102½, ⅝, ⅜; Spanje 20⅝, ¾, ½; Portugal 20¾, 21; Braz. 76¾, 77, 76¾.

---

7. MAART 1838.

De uitzigten die zich dezer dagen in Engeland aan den staatkundigen horizont opdeden zijn wederom verdwenen; en hetzelfde duister dat sedert ruim zeven jaren den hemel benevelt blijft nog als te voren vorsten en volken in Europa omnevelen en het handhaven van een eerlijk en prijzenswaardig volkenregt belemmeren. In den worstelstrijd door de behoudende staats-partij in Engeland tegen het Whig-ministerie en deszelfs aanhangers, met vernieuwden moed ondernomen, hebben de krachten den wil verraden; de ministeriele partij heeft met eene meerderheid van 29 stemmen eene moeijelijke zegepraal behaald. Met den val van het thans op het kussen zittend ministerie, waar *O'Connell* en *Hume* de hand reiken aan lord *Melbourne* en *Palmerston*, hoopte men tot het aankleven van meer degelijke beginselen en van meer beproefde staatkunde jegens het buitenland, eenen weldadigen terugkeer te zullen bespeuren, en geene beroerten, als Canada geschokt hebben, op nieuw te zullen moeten betreuren. De verwerping van het voorstel van lord *Sandon* is eene ramp voor Europa; omdat het een ministerie bevestigt, hetwelk door deszelfs vreemde en moeijelijk te kwalificeren handelingen en bemoeijingen met de inwendige belangen van andere Staten, die wanstaltige staatkunde heeft aangevoerd, waardoor geheel ons werelddeel in onrust wordt gehouden. Die woelingen die men in Europa opmerkt, zijn toch niet aan Frankrijks woelgeest alleen toe te schrijven; zij zouden minder zijn, indien men niet, zoo als in Belgie, Spanje en Portugal, op zedelijken en materielen bijstand van het Engelsche ministerie gerekend had en voorshands nog kon blijven rekenen, zoo lang als whig en radicaal zich aaneén sluiten om de behoudende partij uit het bestuur te weren. Maar is de uitslag der stemming, waarbij het lot over Europa werd geworpen, bedroevend, het is echter als eene zegen aan te merken, dat de behoudende partij wederom tot zulke aanzienlijke krachten is gekomen, dat eene algeheele en volkomene aaneensluiting van de iersche leden en de radicalen noodig zij geweest, om den val van het whig-ministerie voor te komen; zoodat, na aftrek van *O'Connell* en *zijnen* uitgenoemden staart, en het aanzienlijk aantal radicale hervomings-gezinden van de ministeriele meerderheid op 7 Maart jl., de eigenlijke ministeriele of whig-partij aanmerkelijk verzwakt is. Trouwens die

vermindering van kracht is het noodzakelijk gevolg van dat onbestendig en door tweedragt zich alleen staande houdend handelen van eene staats-partij, die bij gemis van in de praktijk beproefde beginselen, steeds de toevlugt moet nemen tot hulpmiddelen, die allen gelijkelijk mislagen. Het resultaat van de stemming over de motie van lord *Sandon* houdt in zich besloten, eene bestendiging van het ongelukkig *status quo*. Het voortdurend bestaan van het ministerie *Melbourne*, hetwelk onze regering de bepalingen van het traktaat van 21. Mei 1833 heeft ter teekening voorgelegd, doet geen einde hopen of vermoeden van eenen toestand die voor Engeland en Engelands beschermeling, »Belgie" te voordeelig is, om niet een staat van zaken te doen voortduren, waarvan het al de voordeelen, en Nederland groote nadeelen heeft. — Met dat al heeft het Engelsch ministerie gewankeld, en den invloed van den ontvangen schok zal het in hart en leven aantasten; want de behoudende partij, ofschoon te kortgeschoten in den strijd, heeft hare krachten zien toenemen, en waarschijnlijkst zal zij wederom geheel tegen het whigministerie opgewassen zijn. Het *status quo* naakt dus deszelfs eindpaal; met het ministerie *Melbourne* zal het vallen. Wij moeten echter waakzaam zijn, om in afwachting van dat tijdstip niet in te sluimeren. De laatste sluiptrekkingen eens wegstervenden zijn vaak de geweldigste en Nederland moet, bij de ontbinding van dien verderfelijken invloed hebbenden, onrust en woeling kweekenden en daarvoor levenden geest, op hare hoede zijn, om zich niet te laten wegslepen in het verderf. Nederland moet gewapend en werkzaam de gebeurtenissen blijven afwachten; en alzoô eenen eerlijken en wenschelijken vrede bedingen.

BOEKBESCHOUWING.

DE STAATKUNDIGE PARTIJEN IN *NOORD-NEDERLAND*, geschetst in een historisch overzigt van deszelfs binnenlandsche staatsgesteldheid van het einde der Grafelijke regering tot op het jaar 1813. — *Amsterdam*, J. D. SIJBRANDI 1837. Oct. Bladz. 376. Prijs . . . . *f* 3,80.

Ofschoon van overlang de oude vete tusschen burgers en burgers tijdens de Grafelijke regering is uitgedoofd, en de staatstwisten over den besten regeringsvorm en uitoefening van het gezag in Nederland met de inlijving in het Fransche rijk zóó geheel en al te niet gedaan zijn, dat er in 1813 na de herneming onzer onafhankelijkheid, eene zoo volkomen mogelijke eenstemmigheid omtrent de hoofdpunten werd waargenomen bij de Nederlandsche bevolking; zoo is het niet te min van veel gewigt dat die oudere en ook de meer nabij liggende tijkperken tot het voorwerp van onze geuitte aandacht worden gemaakt, om uit de veelzijdige beschouwingen waartoe zij aanleiding geven, nuttige lessen voor volgende tijden op te garen. Een ons onbekend, maar zijne taak verstaand schrijver heeft in het aangekondigd boek ons een beknopt en zoo als het ons voorkwam hoogst onpartijdig verhaal gegeven van den oorsprong, den loop en de gevolgen dier twisten, welke ontstaan uit verschillende inzage of belang met regeringszaken, den staat deed splitsen in partijschappen, die, noodlottig eindende, door vreemde overheersching beëindigd, soms zonder kunnen herleven, terwijl men eene grondige kennis van die twisten en van hetgeen waartoe zij geleid hebben, niet afkeerig makende van speculative beschouwingen van staatsregt, leeren moest, dat de tegenwoordige orde van zaken gezegend mag gerekend worden, dat die orde niet dan na langdurige krachtinspanning is tot stand gebragt: en derzelver voordeelen van onberekenbaar nut voor ons vaderland is. De schrijver heeft zijn werk volbragt met talent, en met eene waardigheid, die het gevoel dat hij waarheid schreef en een overal doorstralend van partijzucht of gunstbejag onafhankelijk karakter, hem natuurlijk doet eigen zijn. Zoo wel waar het den lof der natie, als waar het de berisping of in het lichtstelling van gebreken geld, heeft de schrijver zijn doel niet uit het oog verloren; namelijk om nuttig te zijn, en den spiegel der geschiedenis des vaderlands allen Nederlanderen voor oogen te stellen. Noch invloed gevende aan de eenzijdige beschouwingen van groote staatslieden of van geschiedschrijvers, noch vooringenomen met eenigen bepaalden staatkundigen vorm, heeft hij de daadzaken in het ware licht gesteld, en er de slotsom uitgetrokken. Hij heeft voor dit later tijdvak gedaan, wat de geest van onderzoek van vele hedendaagsche schrijvers heeft gedaan voor de nog zoo in het duister liggende geschiedenis der grafelijke regering in ons vaderland. Onpartijdigheid en het raadplegen der bronnen was ook hier hoofdzaak [illegible] oordeel moest daarna de uitkomsten aantoonen, en leeren waarschuwen voor het vervolg.

Ter Amsterdamsche beurs van ll. Zaturdag (17 *Maart*) zijn de 2½ pCt. Ned. Werk. Schuld gebleven 54¾; 5 pCt. 102$\frac{11}{16}$; Kansb. 24; Amort. Synd. 4½ pCt. 95⅞; dito 3½ pCt. 79¾; Handelm. 183¾; Losr. 5 pCt. 100; Rusland 105¾; leening 1831 97¾; Sp. 19¾; Uitgestelde 6. — In de effecten-societeit te Amsterdam werden gisteren (18 Maart) de fondsen tegen den volgenden koers omgezet. Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 54¾, 55, 54¾, 55, ⅛, [illegible]; Kansbilletten 24⅛, ¼, $\frac{3}{16}$, ½, ⅝, ¾, 25; Werk. Sch. 5 pCt. 102[illegible]; O. Indie 5 pCt. 100; Syndikaat 4½ pCt. 96; Id. 3½ pCt. 80; Handelm. 184¾, 185; Ardoins 19⅝, $\frac{13}{16}$, ¾; Portugal 21, 20½; Columb. 22½.

Als reden van de willige stemming onzer binnenlandsche fondsen wordt opgegeven, dat de mededeelingen van den minister van buitenlandsche zaken in het comité der Staten-Generaal in de afgeloopene week van eenen zeer gunstigen aard zijn geweest. De *Avondbode* zegt in zijn nommer van heden daaromtrent nog het volgende: »Ofschoon die belangrijke tijding, van meer dan eene zijde, uit den Haag was tot ons gekomen, vermeenden wij, er niet van te mogen gewagen, zonder meerdere zekerheid te hebben verkregen.

»Op het oogenblik echter ontvangen wij brieven, waarop wij vermeenen te mogen afgaan, en daarin bevestiging van hetgeen wij voorzigtigheidshalve slechts met een enkel woord aanroerden; zoo dat wij alsnu ons ten volle in staat achten, om met gerustheid te melden, dat er, aan de zijde van de Regering, werkelijk in betrekking tot de bewuste en bekende 24 artikelen de gezindheid betoond is, om langs dien weg aan het *status quo* een einde te maken. Daartoe meent men vrij algemeen, dat in verband zou staan de beweging van koeriers, die in de laatste dagen, in den Haag is opgemerkt."

*** Ten Kantore van A. L. POLAK, op de Veemarkt, Wk. D., N°. 178, te *Breda*, is weder getrokken in de 173ste Koninklijke Nederlandsche Loterij 5de Klasse, 33ste Lijst N°. **5677** spreeken Heel Lot, gesplitst in gedeeltens, de Prijs van *f* **1000**, en de kapitale Premie van *f* **25,000**, te zamen *f* **26,000**.

Bij Bovengemelden zijn in de 174ste Loterij HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in Huur en Koop *Prijs-Courant* te bekomen.

*** Wordt hiermede aan een Iegelijk kennelijk gemaakt, dat de Halve-Vasten-Jaarmarkt te *Alphen*, invallende op den 26. Maart eerstkomende, uithoofde van de alsdan gevierd wordende *Maria-Boodschap*, uitgesteld is tot DINGSDAG den 27. Maart 1838.

Te BREDA bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.